

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра філософії
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Вченої ради інституту/факультету

Кіпенський А.В.

(підпис)

«15» вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДАВНЯ ФІЛОСОФІЯ, ФІЛОСОФІЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ
ТА ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (доктор філософії)

галузь знань 03 – Гуманітарні науки

спеціальність 033 – Філософія

освітньо-наукова програма Філософія

вид дисципліни професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання очна / заочна
(очна / заочна)

Харків – 2020 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни

Давня філософія, філософія Середньовіччя та епохи Відродження

Розробники:

доцент кафедри філософії

Городиська О.М.

(підпис)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол від «15» вересня 2020 року, № 2

Завідувач кафедри

Тарароєв Я.В.

(підпис)

Гарант ОНП

Тарароєв Я.В.

(підпис)

Завідувач аспірантури

Штефан В.В.

(підпис)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис голови Вченої ради інституту/факультету

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни:

надбання аспірантами поглиблених знань про виникнення, становлення та розвиток основних філософських ідей від початку до перехідного періоду Нового часу, а також навичок використання отриманих знань у подальшій науково-теоретичній роботі.

Компетентності:

K01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

K02. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

K03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

K07. Глибокі обґрунтовані знання актуальних проблем та основних напрямів філософії, філософських засад та методології наукових досліджень, а також філософських проблем спеціальних фахових дисциплін, які відносяться до сфери наукових інтересів дослідника.

K08. Здатність до створення та інтерпретації нових філософських знань через оригінальне дослідження або інші передові вчення такої якості, що задовольняють вимоги рецензентів на національному та міжнародному рівнях.

K09. Уміння використовувати в професійній діяльності сучасні методи наукового і філософського дослідження.

K10. Навички критичного аналізу та інтерпретацій філософських текстів (у тому числі іноземною мовою).

K11. Здатність презентувати результати філософського дослідження в науковому та науково-популярному контекстах, усно та письмово, у форматі наукових семінарів, диспутів, зустрічей та громадських ініціатив.

K12. Знання теоретичних засад філософської освіти та вміння практичного застосування новітніх методик організації та здійснення навчального процесу у педагогічній діяльності у вищій школі.

Результати навчання:

ПР01. Застосовувати абстрактне мислення, аналіз та синтез для генерації ідей, уявлень, теорій в напрямку наукових досліджень.

ПР02. Проводити власні наукові дослідження на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньо-наукової програми.

ПР03. Генерувати нові ідеї в напрямку наукових досліджень та розробляти алгоритми їх перевірки та впровадження.

ПР07. Демонструвати знання актуальних проблем та основних напрямів філософії, філософських засад та методології наукових досліджень, а також філософських проблем спеціальних фахових дисциплін, які відносяться до сфери наукових інтересів дослідника.

ПР08. Здійснювати оригінальне філософське дослідження, що базується на критичному аналізі філософських текстів та оригінальній їхній інтерпретації та забезпечується необхідним філософським, науковим апаратом, а також ефективно, плідно та фахово комунікативно взаємодіяти з філософською, науковою спільнотою у міжнародному контексті.

ПР09. Демонструвати знання концептуальних та теоретико-методологічних засад, сучасних методів наукового і філософського дослідження, методів і прийомів логічного аналізу, а також форм узагальнення та презентації результатів філософського дослідження, вимог щодо їхнього проведення, оформлення.

ПР010. Знаходити, систематизувати, критично аналізувати та посилалися на новітні філософські джерела (у тому числі іноземною мовою), розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значущість даних, поєднувати частини інформації разом, щоб одержати ціле знання з новою системною властивістю.

ПР011. Демонструвати здатність аналізувати, синтезувати та обговорювати сучасні філософські проблеми та теоретико-методологічні підходи в межах та поза областю дослідження, ставити оригінальні та актуальні проблеми сучасного філософування, планувати шляхи їх вирішення, користуватися фаховим знанням як засобом високої комунікативної активності.

ПР012. Застосовувати філософські знання у навчально-педагогічній діяльності, демонструвати здатність організувати дискусію, стимулювати аудиторію до висловлювань, корегувати, направляти дискусійний діалог на відповідність його меті, темі.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
Світоглядні та соціокультурні основи науково-технічної діяльності	Філософія політики та права
Іноземна мова для комунікації в науково-педагогічному середовищі	Історія філософії (сучасність)
Сучасні інформаційні технології	Філософія інтелектуально-когнітивних технологій
Управління науковими проектами та програмами	Онтологія науки і техніки
Педагогіка вищої школи	Гуманітарні проблеми високих технологій
Інтелектуальна власність в технологічних інноваціях	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	5	50	100	40		10	40			+

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 33,3%:

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	<p style="text-align: center;">Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література (базова, допоміжна)</p>
1	2	3	4	5
1	Л	6	<p>Т.1. Філософія Стародавнього Сходу. 1. Виникнення філософії як особливої галузі людського знання. Міфологічні і науково-практичні витоки філософського бачення світу. Схожість та розбіжності розвитку філософської думки Сходу та Заходу. 2. Давньоіндійська філософія: основні поняття, періодизація. Ортодоксальні та неортодоксальні школи. Філософія буддизму. 3. Давньокитайська філософська думка: даосизм, конфуціанство, моїзм, легізм.</p>	8, 10, 12, 14, 22, 34, 35, 40, 43-45, 49-52, 55, 56
	С	4	<p>Т.1. Особливості філософської думки Стародавнього Сходу. Основні течії. 1. Загальні особливості та розбіжності філософської думки Сходу та Заходу. 2. Ортодоксальні школи індійської філософії. Характерні поняття індійської філософії. 3. Неортодоксальні школи індійської філософії. Головні ідеї філософії Будди. 4. Філософія Давнього Китаю. Даосизм. Конфуціанство. Моїзм. Легізм. Школа імен, школа «інь-ян».</p>	8, 10, 12, 14, 22, 34, 35, 40, 43-45, 49-52, 55, 56
2	Л	14	<p>Т.2. Антична філософія. 1. Філософія Давньої Греції, особливості її генезису. Мілетська школа. Філософія Геракліта, початок діалектики. 2. Філософські ідеї Піфагора. Елейська школа – Парменід, Зенон. Вчення про незмінність буття. Заперечення постулатів Елейської школи. 3. Погляди Емпедокла, Анаксагора. Людина як мікрокосм. Атомістична теорія Левкіпа і Демокріта та їх послідовники. 4. Класичний період давньогрецької філософії. Софісти і їх концепція „Людина – міра усіх речей” (Протагор). 5. Сократ і його вчення про самопізнання і норми людської поведінки.</p>	4-7, 11, 16, 25-29, 30-33, 36, 39, 43, 49, 50, 53, 54

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	<p>Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.</p>	Рекомендована література (базова, допоміжна)
			<p>6. Сутність філософії Платона і його вчення про ідеї. 7. Аристотель і його обґрунтування законів формальної логіки. Критика Аристотелем платонівського вчення про ідеї. 8. Елліністична філософія: кінізм, стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм. 9. Неоплатонізм як початок середньовічної філософії.</p>	
3	С	4	<p>Т.2. Загальна характеристика філософії Античності. Перші філософські школи та ідеї. 1. Основні ідеї античної «фізики». Проблема начала у Мілетській школі. 2. Ідея діалектики у вченні Геракліта Ефеського. 3. Число як начало у вченні Піфагора. 4. Формування поняття буття та метафізичного стилю мислення в Елейській школі. Вчення про незмінність буття у роботах Парменіда та Зенона. 5. «Насіння речей» Анаксагора та основи буття Емпедокла – ідеї фізиків-плюралістів про дискретність буття. 6. Античний атомізм Левкіпа та Демокріта, їх послідовники.</p>	11, 16, 39, 43, 49, 50, 53, 54
4	С	4	<p>Т.2. Класичний та елліністичний періоди античної філософії, їх значення для подальшого розвитку європейської культури. 1. Софісти та їх концепція «Людина – міра усіх речей». Релятивізм. 2. Філософія Сократу, його вчення про самопізнання та норми людського поведінки. 3. Сутність філософії Платона і його вчення про ідеї. Роботи Платона «Держава» та «Закони». 4. Критика Аристотелем платонівського вчення про ідеї. Метафізика і її специфіка в філософії Давньої Греції. Аристотель і його обґрунтування законів формальної логіки. Проблема пізнання світу. 5. Філософія епохи еллінізму: кінізм, стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм. 9. Основні ідеї неоплатонізму.</p>	4-7, 11, 16, 25-29, 30-33, 36, 43, 49, 50, 53, 54

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	<p>Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.</p>	Рекомендована література (базова, допоміжна)
5	Л	12	<p>Т.3. Середньовічна філософія.</p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості середньовічної філософської думки. Апологетика та патристика. Августин Блаженний і його вчення про людину, душу й тіло; августинівська концепція часу. Концепція теодицеї. Схоластика, її специфіка та періоди розвитку. Арабська та єврейська середньовічна філософська думка та їх вплив на філософію Європи. Питання доведення буття Бога. Ансельм Кентерберійський та онтологічне доведення буття Бога. Проблема універсалій. Реалізм, номіналізм, концептуалізм як головні течії філософської думки схоластики. Фома Аквінський: його вчення про подвійність істини і систематизація ним середньовічної схоластики. Номіналізм Оккама. Геоцентризм і проблема людини в середньовічній філософії. Зародження емпіричного пізнання у вченнях Роберта Гросетеста та Роджера Бекона. 	1-3, 13, 18, 23, 37, 42, 43, 48, 49, 50, 53, 54
	С	4	<p>Т.3. Основні ідеї середньовічної філософії. Періодизація та ключові представники.</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальні характеристики середньовічної філософської думки. Апологетика та патристика. Августин Блаженний і його вчення про людину; августинівська концепція часу. Розвиток ідей неоплатонізму у східній та західній гілках патристики. Іоанн Скот Еріугена про природу. Схоластика, її специфіка та періоди розвитку. Ансельм Кентерберійський, онтологічне доведення буття Бога. Вчення про універсалії. Реалізм, номіналізм, концептуалізм як головні течії філософської думки Середньовіччя. Фома Аквінський як систематизатор середньовічної філософії. Номіналізм Вільяма Оккама. 	1-3, 13, 18, 23, 37, 42, 43, 48, 49, 50, 53, 54
6	Л	8	<p>Т.4. Філософія доби Відродження.</p> <ol style="list-style-type: none"> Філософія епохи Відродження. Гуманізм і проблема 	9, 15, 17, 19,

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	<p>Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.</p>	Рекомендована література (базова, допоміжна)
			<p>цілісної людської індивідуальності (Данте, Петрарка). 2. Розробка проблеми індивідуальності у платонізмі та аристотелізмі італійського Ренесансу. Піко делла Мірандола та П'єтро Помпонаці. 3. Особливості Північного Ренесансу. Еразм Роттердамський і його гуманістичні ідеї. Скептицизм М. Монтеня. Антропоцентризм і проблема свободи особи в епоху Відродження. 4. Утопізм Т. Мора, Т. Кампанелли та ін. 5. Філософські ідеї Ніколая Кузанського. 6. Природознавчі досягнення М. Коперніка, Й. Кеплера, ін. Пантеїзм Д. Бруно. 7. Реформація, її основні ідеї та їх значення.</p>	<p>20, 21, 24, 38, 41, 43, 49, 50, 53, 54</p>
7	С	4	<p>Т.4. Провідні ідеї філософії епохи Відродження, їх значення для подальшого розвитку європейської філософської та наукової думки. 1. Основні напрямки філософської думки Відродження. 2. Гуманізм доби Ренесансу. Вчення про гідність людини Піко делла Мірандоли. 3. Гуманізм Еразма Роттердамського. Гуманістичні ідеї Йогана Рейхліна, Ульриха фон Гуттена, др. Скептицизм М. Монтеня. 4. Утопічні ідеї Т. Мора, Т. Кампанелли та ін. 5. Гуманізм та пантеїзм Ніколая Кузанського. Пантеїзм Д. Бруно. 6. Натурфілософські досягнення М. Коперніка, Й. Кеплера, Парацельса, Тихо Браге.</p>	<p>9, 15, 17, 19, 20, 21, 24, 38, 41, 43, 49, 50, 53, 54</p>
Разом		70		

Примітки

1. Номер семестру вказують, якщо дисципліна викладається у декількох семестрах.
2. У показнику «Разом (годин)» кількість годин буде відрізнятися від загальної кількості аудиторних годин на кількість годин, що відведена на вивчення тем та питань, які вивчаються студентом самостійно (п. 3 додатку 8).
3. У графі 5 вказується номер відповідно до Додатку 14.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	20
2	Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять	20
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	20
4	Виконання індивідуального завдання:	40
	Разом	100

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Реферат

(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
1 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28.	Проблема людини та космосу у давньоіндійській традиції. Проблема людини у філософії буддизму. Давньокитайська традиція про космос, людину та суспільство. Філософія Мілету та Ефесу, порівняльний аналіз. Діалектичні ідеї Геракліта, їх подальший розвиток у античній філософії. Формування поняття «буття» у філософії Парменіда, його вплив на подальший розвиток філософії. Ідея дискретної будови світу у філософії до сократівського періоду. Антична логіка: виникнення, основні принципи та досягнення. Антропологічний переворот у філософії Сократа. Об'єктивно-ідеалістичне вчення Платона, його вплив на подальший розвиток філософії. «Органон» Аристотеля, система наукових знань античності, її значення для подальшого розвитку науки. Проблема людини та світу у філософських вченнях еллінізму. Етичні ідеї стоїків: Епіктет, Сенека, Марк Аврелій. Їх вплив на етику християнства. Система буття у вченні неоплатонізму, його вплив на розвиток філософії та науки у середньовіччі. Северин Боецій та зародження схоластичної думки. Проблема людини у філософії Аврелія Августина. «Сповідь». Основні ідеї східної патристики, їх вплив на розвиток європейської філософської думки. Перша система природи у роботах Іоанна Скота Еріугени, її вплив на розвиток філософської думки середньовіччя. Університет як унікальний феномен середньовіччя, витоки та особливості формування. Основні течії та школи схоластичної думки, їх ідеї. Узагальнення середньовічного знання у роботах Фоми Аквінського. Проблема свободи волі людини у середньовічній філософії. Концепція емпіричної науки у роботах Роджера Бекона. Проблема людини та гуманітарного знання у роботах Франческо Петрарки. Розвиток неоплатонізму за доби Відродження, його вплив на загальний характер європейської думки. Трактат про достоїнство людини Піко делла Мірандоли. Своєрідність гуманістичних ідей у роботах Еразма Роттердамського. Людина і всесвіт у натурфілософському вченні Парацельса.	7-8 тиждень навчального семестру

29.	Людина як мікрокосм. Концепція «вченого незнання» Ніколая Кузанського, його ідеї про безкінечність та пантеїстичність світобудови.	
30.	Особливості утопічної та соціально-політичної думки Відродження, їх вплив на розвиток європейської цивілізації.	

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекція – інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу.

Метод лекції передбачає ознайомлення аспірантів з її планом, що допомагає стежити за послідовністю викладу матеріалу. Важливо навчити аспірантів конспектувати зміст лекції, виділяючи в ній головне. Це розвиває пам'ять, сприйняття, волю, вміння слухати, увагу, культуру мови.

При проведенні лекційних занять *методи готових знань* (коли аспіранти пасивно сприймають подану викладачем інформацію, запам'ятовують, а в разі необхідності відтворюють її) поєднуються з *дослідницьким методом* (який передбачає активну самостійну роботу аспірантів при засвоєнні знань: аналіз явищ, формулювання проблеми, висунення і перевірка гіпотез, самостійне формулювання висновків).

На початковому етапі вивчення нової інформації на лекціях переважає *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод, при якому викладач організує сприймання та усвідомлення аспірантами інформації, і ті, хто навчається, здійснюють сприймання, осмислення і запам'ятовування її.

На певному етапі, коли викладач відчуває готовність аспірантів до інших методів навчально-пізнавальної діяльності, використовуються більш прогресивні методи:

- *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого аспіранти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, аспіранти стежать за ходом творчого пошуку (аспірантам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють аспіранти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності аспірантів);
- *дослідницький*: викладач ставить перед аспірантами проблему, і вони вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації.

У викладанні лекційного матеріалу переважає *пояснювальний метод*, при якому викладач не тільки повідомляє певні факти, але й пояснює їх, домагаючись осмислення, засвоєння аспірантами.

При наявності наочного матеріалу за темою лекції (відеофільми, презентації тощо) використовується *інструктивно-практичний метод* викладання, при якому викладач інструктує тих, хто навчається, не тільки словесними, але й наочними або практичними засобами.

На відміну від лекційних занять, виконання індивідуального завдання потребує від аспіранта дещо інших навичок, тому для нього використовується *спонукальний метод навчання*, коли викладач разом із аспірантами формулюють проблемні питання і завдання, організовуючи самостійну діяльність тих, хто навчається. Аспіранти при цьому, у свою чергу, самостійно здобувають і засвоюють нові знання в без допомоги викладача.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування, проведення контрольної роботи, виконання індивідуального завдання.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи аспіранта, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, виступу на заняттях;
- з індивідуальних завдань – шляхом оцінювання реферату та виступу на наукових конференціях за обраною темою.

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту (з оцінкою за 100-бальною шкалою) в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом та графіком навчального процесу.

Семестровий контроль проводиться в усній формі за контрольними завданнями або шляхом тестування з використанням технічних засобів.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення підсумкової оцінки.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання поточної успішності аспіранта

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Індивідуальне завдання	
20	20	20	20	20	100

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	задовільно
60 ... 63	E	
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

- 1) навчальна програма,
- 2) робоча навчальна програма
- 3) плани семінарських занять
- 4) екзаменаційні питання
- 5) бібліотечний фонд університету і кафедри
- 6) електронні версії навчальної і наукової літератури

Складові навчально-методичного забезпечення
навчальної дисципліни розташовані на сайті:

<http://web.kpi.kharkov.ua/philosophy/materiali-dlya-pidgotovki-aspirantiv-usih-spetsialnostej-z-kursu-svitoglyadni-ta-sotsiokulturni-osnovi-naukovo-tehnicnoyi-diyalnosti/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література	
1.	Августин Аврелий. Исповедь / Абельяр П. История моих бедствий. – М.: Республика, 1992.
2.	Аквинский Ф. Против язычников // Антология мировой философии. – М., 1969. – Т. 1.
3.	Ансельм Кентерберийский. Прослогион // Соч. – М., 1995.
4.	Аристотель. Категории / Аристотель. – М. : Мысль, 1976.
5.	Аристотель. Метафизика / Аристотель. Соч. в 4-х тт. – М. : Мысль, 1976.
6.	Аристотель. О софистических опровержениях // Соч.: В 4 т. – М., 1978. – Т. 2.
7.	Аристотель. Политика // Соч.: В 4 т. – М., 1983. – Т. 4.
8.	Атхарваведа. Избранное. – М., 1976.
9.	Валла Л. Об истинном и ложном благе. О свободе воли. – М., 1989.
10.	Вивеканда Свами. Афоризмы Патанджали. – К., 1993.
11.	Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов. – М., 1986.
12.	Дхаммапада. – СПб., 1993.
13.	Ибн Сина. Книга спасения // Антология мировой философии. – М., 1969. – Т. 1.
14.	Конфуций. Беседы и высказывания // Древнекитайская философия. Собр. текстов. – М., 1972. – Т. 1.
15.	Коперник Н. О вращении небесных сфер. – М., 1964.
16.	Ксенофонт. Воспоминания о Сократе. – М., 1993.
17.	Кузанский Н. Об ученом незнании; Книги простеца. Простец об уме // Соч.: В 2 т. – М., 1979. – Т. 1.
18.	Маймонид. Путеводитель заблудших // Антология мировой философии. – М., 1969. – Т. 1.
19.	Макиавелли Н. Государь. – Минск, 1999.
20.	Монтень М. Опыты. Избранные произведения: В 3 т. – М., 1992.
21.	Мор Т. Утопия. Эпиграммы. История Ричарда III. – М., 1998.
22.	Мудрецы Китая. – СПб.: Изд-во “Петербург – XXI век”, 1994.
23.	Ориген. О началах. – Новосибирск: ИЧЛ «Лазарев В.В. и О.», 1993. – 384 с.
24.	Петрарка Ф. Лирика. Автобиографическая проза. – М., 1989.
25.	Платон. Государство // Собр. соч.: В 4 т. – М., 1994. – Т. 3.
26.	Платон. Законы // Соч.: В 3 т. – М., 1972. – Т. 3. – Ч. 2.
27.	Платон. Пир // Собр. соч.: В 4 т. – М., 1994. – Т. 2.
28.	Платон. Тимей // Соч.: В 3 т. – М., 1971. – Т. 3. – Ч. 1.
29.	Платон. Федр // Соч.: В 3 т. – М., 1970. – Т. 2.
30.	Плотин в русских переводах. – СПб., 1995.
31.	Плотин. О добродетелях // Вопр. философии. – 2002. – № 2.

32.	Плотин. О диалектике // Вопр. философии. – 2002. – № 2.
33.	Плотин. О первом благе и других благах // Вопр. философии. – 2003. – № 9.
34.	Радхакришнан С. Индийская философия. – М., 1956. – Т. 1.
35.	Ригведа. Избранные гимны. – М., 1972.
36.	Римские стоики: Сенека, Эпиктет, Марк Аврелий. – М., 1995.
37.	Тертуллиан. Избранные сочинения. – М.: Издательская группа «Прогресс», «Культура», 1994.
38.	Фичино М. Комментарий на «Пир» Платона. – М., 1981.
39.	Фрагменты ранних греческих философов. – Часть I: От эпических теокосмогоний до возникновения атомистики. – М.: Наука, 1989.
40.	Чжуан-цзы. Книга Чжуан-цзы // Антология даосской философии. – М., 1994.
41.	Эразм Роттердамский. Похвала глупости. – М., 1960.
Допоміжна література	
42.	Богословие в культуре Средневековья. – К., 1992.
43.	Гринів О. Історія філософії. Курс лекцій для аспірантів. – Львів, 2015. – 559 с.
44.	Датта Д., Чаттерджи С. Введение в индийскую философию. – М., 1994.
45.	Дзен-буддизм. – Бишкек: Одиссей, 1993.
46.	Дильтей В. Воззрение на мир и исследование человека со времен Возрождения и Реформации. – М.; СПб., 2013.
47.	Древнеиндийская философия. Начальный период. – М., 1972.
48.	Жильсон Э. Философия в средние века: От истоков патристики до конца XIV века. – М., 2004.
49.	Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; за ред. В.І.Ярошовця. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 774 с.
50.	Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником. – 4-е видання перероблене та доповнене – К.: КНТ, 2016 – 396 с.
51.	Касевич В.Б. Буддизм. Картина мира. Язык. – СПб., 2004.
52.	Радхакришнан С. Индийская философия. – М., 1956. – Т. 1.
53.	Рассел Б. История западной философии: В 2 т. – М., 1993.
54.	Реале Дж., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней: В 4 т. – СПб., 1994-1997.
55.	Ян Хин-Шун. Древнекитайская философия. – М., 1972-1973. – Т.Т. 1-2.
56.	Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М., 1991.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

<http://nlu.org.ua> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

<http://dnpb.gov.ua/ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського

<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr> Наукова бібліотека імені Михайла Максимовича

<http://lib.npu.edu.ua> Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

<http://www.library.ukma.edu.ua> Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»

<http://lounb.org.ua> Львівська обласна універсальна наукова бібліотека

<http://odnb.odessa.ua> Одеська національна наукова бібліотека

<https://www.libr.dp.ua> Дніпровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія

<https://www.rsl.ru> Российская государственная библиотека (Москва)

<http://nlr.ru> Российская национальная библиотека (СПБ)

<http://www.library.spbu.ru> Научная библиотека Санкт-Петербургского государственного университета

<https://www.nlb.by> Национальная библиотека Беларуси

<http://csl.bas-net.by> Центральная научная библиотека имени Я. Коласа НАН Беларуси

<https://library.bsu.by> Фундаментальная библиотека Белорусского государственного университета

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/> Електронна бібліотека філософії

<https://pidruchniki.com/filosofiya/> Філософська навчальна література online

<http://filosof.historic.ru> Цифровая библиотека по философии

<https://platona.net/load/> Библиотека философа «ПлатонаНет»

<http://lib.ru/FILOSOF/> Философия – Lib.ru

<https://iphlib.ru/library> Электронная библиотека Института философии РАН (новая версия)